

מיכתבים

סרטים (קולנוע), העולם הזה 13.5.87.
סיפור של ערנה פיינר על "הירשת של ג'יי פונדה" לוקה בחסר. פיינר מרחיקה עד הוליווד כדי לספר את סיפור חייה של שחקנית מפורסמת, סיגורני ויבר, שהחלה את צעדיה הראשונים על הבד דווקא בישראל. את תפקידה הראשון על מסך הקולנוע שיחקה ויבר בשנת 1976, בסרטי, משוגע, בבימוי של דן כהן. זה היה סרט ישראלי, שצולם באנגלית, בהפקה אמריקאית-גרמנית, בהפקת חברת ישראלים, ואילו אנוכי הייתי מפק, יחד עם צבי שפילמן ושלמה מוגרבי.

בתפקידים הראשיים כיכבו מורי אברהם, שלימים קיבל את האוסקאר על תפקידו ב"אמדאוס", מיכאל בק וסיגורני ויבר. כל אחד מהם קיבל שכר של 5,000 דולר, הוצאות הנסיעה ואש"ל. **אלכם מפנים**, ניו-יורק

אחות גדולה לנו

על שדיהן של נשים בוגרות (לילות ישראל), העולם הזה 17.6.87.
מניין לקח כתב העולם הזה את המנה הגרושה של שובנינים גברי? באיוו הצדקה הוא כתב על אשת הבורמה, "שחלצה שר מוצק ונאה ל מ ר ו ת 47 שנותיה".
מה זה פה? רק אחות קטנה לנו, ושדיים יש לה? ולג'אן קולינס (אלכסיס משושלת), בת ה-50 פלוס — אינך ולאליזבת טיילור, המתקרבת ל-60 — אינך? **אלונה ברזל**, טיבעון

כריבו האותיות

על פסוק התנ"ך המכיל את כל או-

סאדאת ועניבתיהמהרמה
חסר כל משמעות

תיות האלפבית (מיכתבים), העולם הזה 17.6.87.
הפסוק במגילת אסתר, המכיל את כל 22 אותיות האלפבית הוא די ארוך ומסובך. אפשר להציג את זה בצורה הרבה יותר קצרה, אם כי לא כל-כך תנ"כית.
החודש פירסם רידי מנוסי בידיעות אחרונות פסוק עברי, אבל קצר מאוד, המכיל את כל אותיות האלפבית: "שפן אכל קצת גור בטעם חסה, ודי". **יוסי ארמון**, תל-אביב

בחברה טובה

על חמשיר שנכתב בשעתו לכבודו של כתב העולם הזה (רפול ואפל-טון), העולם הזה 27.5.87 (ואילך).
כאשר העולם הזה כיבד, לפני שנים רבות, את כתבו אליהו זהבי בחמשיר ביוגרפי, ייתכן ולא שם לב לכך, אבל הוא היה בחברה טובה, וכך ביקש, בגיל 36, הסופר ש"י עגנון לכתוב על מצבתו, כאשר תגיע שעתו:
גולדת בשנת תרמ"ח,
גידי שס"ה, אבריי רמ"ח.
יודע דף גמרא פרק תנ"ך —
וכמותי, כיתבו אך:
נפטר בשנת כך וכך...
שלומית פולמן, תל-אביב

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות. מישפטייות או טכניות.

(המשך מעמוד 3)
יהודים (מיכתבים), העולם הזה 24.6.87.
מעניין שכל המדינות בהן כמעט ואין יהודים, אותן מונה הקורא כן במיכתבו, הן מדינות איים: איסלנד ומלטה וקפריסין וכו'.
אולי זה מאשר את הכלל הישן שיהודי אוהב להיות בטוח שיהיה לו, בשעת הצורך, לאן לסגת ומאי, כידוע, קשה לסגת, אלא אם כן אתה שחיין אולימפי מאוד. **אסתר מועטי**, רחובות

הזבוב, הפיל וצלב-הקרב

על אותיות נאציות באתר-זיכרון לאומי (מיכתבים), העולם הזה 24.6.87.
יש אנשים העושים מכל זבוב פיל והמייחסים לכל פאשלה מיקרית כוונות עמוקות ביותר. נכון שמי שצייר את אותיות השלט במיבצר עכו ומי שהרשה להציב שלט זה, בלי שישם לב לדמיון הלא-נעים של כמה מן האותיות כשלט לסמלים נאציים, לא היה חכם גדול. אבל לוא היה חכם ייתכן שלא היה הופך צייר-שלטים או אדם שתפקידו לאשר הצבת שלטים.
המחמה על לא מאומה הזאת מזכירה לי את אלה שגילו, בשעתו, כעת ביקורו בארץ, על אחת מעניבותיו של נשיא מצריים, סאדאת, קישוטים כניכול בדמות צלב-הקרב ובסוף התברר שאלה לא היו אלא צירופים גיאומטריים חסרי כל משמעות. **הרסה ברנשטיין**, עכו

עברי, דבר עבריתו

על ברכות בלשון לא מובנת (אוהב מתנות יחיה!), העולם הזה 17.6.87.
מורה ומתודה: המורה הראשון שאני קוראת כל שבוע בעולם הזה הוא מורה של רחל המרחלת. רק שהפעם היא עשתה לי בעיה. היה שם סיפור על יום-ההולדת של אחד עמית לוינסון (תצלום גדול של פניו המייכים תיכף משך את תשומת-לבי) וחוזן מן העובדה שעשו לו מסיבת יום-הולדת בבית-קפה בהרצליה והביאו לו המון מתנות, כמעט ולא הבנתי מילה מן הכתוב. למחז כי אני לא אשכנזיה, והאמא שלי לא אשכנזיה, וגם האבא — לא. וגם הסכים והסכנות משני הצדדים.

בקושי פיענחתי מילה אחת או שתיים מבין עשרות המילים באדיש שקישטו את הסיפור על עמית לוינסון.
כראי להוכיח למרחלת את הסיסמה הישנה: עברי, דבר עבריתו! **נעמי כהן**, פתח-תיקווה

כריבו האותיות

על פסוק תנ"ך, המכיל את כל או- תיות האלפבית (מיכתבים), העולם הזה 17.6.87.
הפסוק במגילת אסתר, המכיל את כל 22 אותיות האלפבית העברי הוא די ארוך ומסובך. אפשר לארגן פסוק כזה, הרבה יותר קצר, אם כי לא כל-כך תנ"כי.
עובדה: בחודש שעבר פירסם רידי מנוסי בידיעות אחרונות פסוק עברי, מאוד קצר, בדיוק בן 22 אותיות, שגם הוא מכיל את כל אותיות האלפבית: "שפן אכל קצת גור בטעם חסה, ודי". **יוסי ארמון**, תל-אביב

ח"כית פת 2000

לח"כית נמיר יש עקרונות, אבל מה ההגיון שלה? (מה הם אומרים), העולם הזה 17.6.87.
אורה נמיר מתנגדת בתוקף לשובם של פליטי איקריית ובירעם לכפריהם, כי "יש רשימה ארוכה של כפרים וישובים עירוניים, ששם נעשה אי-צדק לערבים".
נו, או מה היא חושבת — שאם בני איקריית ובירעם לא יקבלו צדק, האחרים ישכחו את העול שנעה להם הרי הח"כית נמיר, שרוצה להיות שרת-ההיגון, יודעת שבמערכת ההיגון שלנו מלמדים יוסי-ים שלא שכחנו את הארץ במשך 2000 שנה. או איך היא רוצה שהם ישכחו את מקומות הולדתם אחרי פחות מ-40 שנה? **אוראד נוימן**, תל-אביב

5000 דולר פלוס אש"ל

על צעדיה הראשונים של כוכבת-

העולם הזה, שבועון החברות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, תל. 03-232262/3/4 תא-דואר 136 ♦ העורך הראשי: ארי אבנרי ♦ עורכת-מועצה: רוב איתן ♦ עורך תכנית: יוסי שנין ♦ רבות מערכת: ענת סרוגוט ♦ עורך כתיבה: גורא נוימן ♦ צילמו מערכת: ציון צפירי, צבי טר ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם ביטון ♦ המו"ל: העולם הזה ♦ בע"מ ♦ הדפסה: הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב ♦ הפצה: גר בע"מ, תל-אביב.

קיא יקר,

אני ממחר לקבוע שזה יכול להיות בהחלט מיקצוע מסובד וחובי, ואכן, יש יחצנים ויחצניות בארץ הממלאים את מלאכתם באמונה. אין כל רע בכך שסופר או קולנוען, אופנאי או מחזאי, וזר או פוליטיקאי, המעלים הצגה חדשה או סרט חדש, המוציאים לאור תקליט או ספר, יעסיקו איש-מיקצוע שידאג להבאת מיפעלם לידיעת הציבור הרחב. לא כל מחזאי או משורר מסוגל או מוכן לעשות זאת בעצמו. בא היחצן ומטפק את המידע המתאים והמעובד לכלי התיקשורת.

אולם אפשר לדרוש מן היחצנים כי יקפידו על אמירת אמת, כלומר: שיבדקו היטב בעצמם את העובדות, ויבדילו בין אמת, הציגאמת וכזב, והיו אחראים למידע שהם מספקים.
גם אם אפשר לדרוש מכלי-התיקשורת שיבי דקו את הדברים בעצמם, ושלא יפרסמו אלא חומר מאומת, אחראי ובעל יסודים נכונים, לצערי הרב, רק חלק קטן ממבול יחסי הציבור, המציף את כלי-התיקשורת מדי יום, עומד במיבחן זה. הרוב הגדול של החומר רומה יותר לסיפור על הגברת ברדו.

איך עושים

"מדור"

יש לכך כמה סיבות, ובראשן: עצלנות, וילוזל באינטליגנציה של הקורא והמאזין, בוז לאמת ולאובייקטיביות, תכונות החוגגות גם בתחומים אחרים של חינוך.

כשנים האחרונות תפחה העיתונות מעבר לכל מידה סבירה, הארץ מוצפת בנייר מודפס, כשי העיתונים מתחרים איש ברעהו בכמות, ולא דווקא באיכות. ערימות של מוספים וחומרים יוצאים מתחת למכשיריהם, מצב רומה שורר בכלי-התיקשורת האלקטרוניים.
אנשים שקיבלו על עצמם, לפרנסתם ולתפי ארתם, למלא עמודים אלה בחומר כתוב, עטים בשימחה על הדפים המשובלים של יחסי הציבור, כשצריכים לספק מדור על תקליטים או מדור חברתי, מה קל יותר מאשר לאסוף את גליונות-הנייר האלה של היחצנים, לחברם זה לזה בלי בדיקה וכירור, ולקרוא לזה מדור?

אותו הרב קורה גם בכנסת, בשעתו יצרת, בעונותי הרבים, מינהג פרלמנטרי חדש: גיסחתי בעצמי תמצית של נאומי וזומותי, ומסרתי אותם לעיתונאים בכתב, כדי לחסוך להם עבודה. עכשיו זה הפך למגיפה: הבים מן הכתבים הפרי למנטריים ולא כולם, למרבה המזל אינם טורחים עוד לבוא לישיבות הכנסת, אלא פשוט לוקחים את העמודים המוכנים האלה, ומחברים בצורה זו מדור פרלמנטרי.

כסיפור על הגברת ברדו מגיעה מציאות זו לשיא של גיחוך, אך הסיפור עצמו אינו יוצאדופן, הוא מאפיין את אשר קורה מדי יום פרוב כלי- התיקשורת.
איני טוען שהעולם הזה מחוסן לגמרי מפני מחלה זו, אך אנתנו מודעים לה, ואני לוחם בה בכל כוחי מדי שבוע.
אולי מגיעה לבז, דגול שהמציא את ביקורה של הגברת הלא-כיל- כך צעירה, תודת הציבור, מכלי ההתכוון לכך, חטף מחלה תיקשורתית.

השביע קרה בישראל דבר שהיה ראוי לעטו של סאטיריקן גדול. ניקוליי גוגול היה יכול לכתוב עליו יצירה כמו המפקח בא. גיבור הפרשה הוא מצליחן ישראלי טיפוסי, בחור שאינו זו בלי מכשיריקשר צמוד ומטטר, אחד מאותם השופעים ביטחון עצמי.
בחור זה רצה לקדם מיפעל שעמד בראשו, תערוכת כלבים (ראה עמודים 38-39).
לשם כך המציא סיפור: בריזיט ברדו עומדת להגיע ארצה כדי להשתתף בתערוכה.
סיפור זה הפך את הארץ על פיה, במשך ימים רעשי כלי-התיקשורת. הסיפור התגלגל מכותרת לכותרת, מתיקשורת האלקטרונית התמוגגו. אחד המרואנים אף דיבר ברדו על ברדו, כשהשם מתחרז עם "מרדו", הפרובינציאליות הגנה.

נחיל של עיתונאים ירד על נמלי-התעופה, כדי לקבל את פני האליה. הצהרון חדשות זריו מכולם, אף שכר לכמה ימים חרר במלון הילטון, כדי להיות קרוב אליה.
כאשר התעוררה השאלה בשיבת המערכת שלנו, יעצתי לעיתוי להירגע, הצעתי לחכות

לא בריזיט ברדו
כלב מי שמאמין

עד שהגברת תדרוך על אדמת ארצנו, לא האמנתי לרוע כי ברדו, המפורסמת במגינה על חיות-הבר בטבע, תהיה מעוניינת באסיפה של כלבים מלוקקים ומסורקים, תמהתי על העורכים של שאר כלי-התיקשורת, שנסחפו בגלי ההתלהבות, הגברת לא באה, כמובן, כל הסיפור לא היה ולא נברא, הוא היה ברזו.

יחצנים

ויחצניות

אפשר היה לעבור על כל הפרשה המגוחכת בחיך סלחני, אלמלא חשפה את אחד הליקויים הממאירים של העיתונות הישראלית, וזהו מחלה ששמה יחסיציבור.
שטח עצום בעיתונות הכתובה, וזמן רב באולפני הטלוויזיה והרדיו, מתמלאים עתה על ידי יחסיציבור גלויים, ובעיקר מוסווים, יש ונדמה שזהו רוב היסטח ועיקר הזמן, מחיתי על כך כאשר המציאת את המילים יח"צ, יחצנים ויחצניות.